

2020 оны 04 дүгээр сарын 03
№13 /1115/

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ

**Монгол Улсын
Засгийн газрын
тогтоол**

Журам батлах тухай

**Монгол Улсын
Засгийн газрын
тогтоол**

**Журам шинэчлэн батлах
тухай**

ГАРЧИГ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

146.	Журам батлах тухай	Дугаар 342	729
147.	Журам шинэчлэн батлах тухай	Дугаар 343	741

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2019 оны 9 дүгээр
сарын 4-ний өдөр

Дугаар 342

Улаанбаатар
хот

Журам батлах тухай

Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47.6, 47.12 дахь хэсэгт заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. “Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн хувийг тооцох, төлбөр ногдуулах, тайлагнах, төлөх журам”-ыг 1 дүгээр хавсралт, “Гадаадын зах зээлд борлуулсан нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулах борлуулалтын үнэлгээ тооцох журам”-ыг 2 дугаар хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Энэ тогтоолоор баталсан журамд нийцүүлэн ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн тайлангийн маягыг шинэчлэн баталж, мөрдүүлэхийг Татварын ерөнхий газар (Б.Заяабал)-т даалгасугай.

3. Энэ тогтоолыг мөрдөж ажиллахыг Татварын ерөнхий газар (Б.Заяабал), Гаалийн ерөнхий газар (Б.Асралт), Ашигт малтмал, газрын тосны газар (Х.Хэрлэн), Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар (Н.Цагаанхүү)-т, хэрэгжилтэд нь хяналт тавьж ажиллахыг Сангийн сайд Ч.Хүрэлбаатар, Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд Д.Сумъяабазар нарт тус тус үүрэг болгосугай.

4. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан “Тогтоолд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай” Засгийн газрын 2014 оны 7 дугаар сарын 4-ний өдрийн 220 дугаар тогтоол, “Аргачлал баталж, тогтоолд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай” Засгийн газрын 2015 оны 3 дугаар сарын 16-ны өдрийн 103 дугаар тогтоолыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

У.ХҮРЭЛСҮХ

САНГИЙН САЙД

Ч.ХҮРЭЛБААТАР

Засгийн газрын 2019 оны
342 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

АШИГТ МАЛТМАЛЫН НӨӨЦ АШИГЛАСНЫ ТӨЛБӨРИЙН ХУВИЙГ ТООЦОХ, ТӨЛБӨР НОГДУУЛАХ, ТАЙЛАГНАХ, ТӨЛӨХ ЖУРАМ

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1. Худалдсан, худалдахаар ачуулсан, ашигласан бүх төрлийн ашигт малтмалын бүтээгдэхүүнд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн борлуулалтын үнэлгээг тооцох, төлбөр ногдуулах, төлөх, тайлагнахад энэ журмыг мөрдөнө.

Хоёр. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр
ногдуулах борлуулалтын үнэлгээг тооцох

2.1. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдох борлуулалтын үнэлгээг дараах байдлаар тооцно:

2.1.1. тухайн сард дотоодын зах зээлд худалдсан, худалдахаар ачуулсан, ашигласан ашигт малтмалын бүтээгдэхүүний борлуулалтын үнэлгээг тухайн бүтээгдэхүүний, эсхүл түүнтэй адил төстэй бүтээгдэхүүний дотоодын зах зээлийн үнийг үндэслэн;

2.1.2. тухайн сард экспортлосон, экспортлохоор ачуулсан ашигт малтмалын бүтээгдэхүүний борлуулалтын үнэлгээг Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47.2.1-д заасны дагуу олон улсын худалдаанд хүлээн зөвшөөрөгдсөн тухайн сарын дунджийг тогтоох зарчмыг үндэслэн тухайн бүтээгдэхүүний олон улсын зах зээлийн үнийг баримтлан;

2.1.3. Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банкинд худалдсан алт болон мөнгөний борлуулалтын үнэлгээг Монголбанкнаас тухайн өдөр зарласан үнийг баримтлан.

2.2. Ашигт малтмалын хүдэр, баяжмал, бүтээгдэхүүний агуулгын хувь нь Засгийн газраас тогтоосон үнийн эх сурвалжид үндэслэн нийтэд мэдээлсэн тухайн ашигт малтмалын агуулгын хувиас ялгаатай бол нийтэд мэдээлсэн үнийн мэдээлэлд заасан агуулгын хувиас нэгж агуулгад ногдох үнэд үндэслэн хувь тэнцүүлэх зарчмаар борлуулалтын үнэлгээг тооцно.

2.3. Дотоод зах зээлд борлуулж байгаа бүх төрлийн ашигт малтмалын агуулга, түүний хувь, шинж чанар, ангиллыг лабораторийн дүгнэлтэд үндэслэн тодорхойлно. Лаборатори нь Монгол Улсын, эсхүл олон улсын итгэмжлэгдсэн лаборатори байна.

2.4. Гадаадын зах зээлд борлуулж байгаа бүх төрлийн ашигт малтмалын бүтээгдэхүүний агуулга, түүний хувь, шинж чанар, ангиллыг Гаалийн лабораторийн дүгнэлтэд үндэслэн тодорхойлно.

2.5. Гаалийн лаборатори нь энэ журмын 2.4-т заасан дүгнэлтийг гаргахад олон улсын хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгдсөн, Монгол Улсын итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжилгээ хийлгэж болно.

2.6. Нүүрснээс бусад ашигт малтмалын бүтээгдэхүүнд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулах борлуулалтын үнэлгээг лабораторийн шинжилгээний дүгнэлтээр тодорхойлсон агуулгын цэвэр хувь, хэмжээнд үндэслэн үндсэн болон дагалдах металл, эрдэс бүтээгдэхүүн тус бүрээр тооцно.

2.7. Энэ журамд заасны дагуу тооцсон борлуулалтын үнэлгээнээс тухайн бүтээгдэхүүнийг боловсруулах, хайлуулах, цэвэршүүлэх, тээвэрлэхтэй холбогдон гарах зардал болон аж ахуйн үйл ажиллагааны бусад зардлыг хасаж тооцохгүй.

Гурав. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны
төлбөр ногдуулах

3.1. Энэ журмын 2 дахь хэсэгт заасны дагуу тодорхойлсон борлуулалтын үнэлгээнд Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47.3-47.5 дахь хэсэгт заасан хувь, хэмжээгээр ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулна.

3.2. Ашигт малтмалын бүтээгдэхүүнд дагалдах металл болон эрдэс бүтээгдэхүүнд ашигт малтмалын нөөц ашигласны нэмэлт төлбөрийг Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47.5 дахь хэсэгт заасан боловсруулалтын түвшний “бүтээгдэхүүн” ангиллын хувь хэмжээгээр тооцож ногдуулна.

3.3. Хувь хүн, хуулийн этгээд нь ашигт малтмалыг “уурхайн ам” (EXW) нөхцөлөөр оршин суугч бус этгээдэд худалдсан, худалдахаар ачуулсан тохиолдолд тухайн ашигт малтмалыг экспортлосонд тооцож, ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулах борлуулалтын үнэлгээг энэ журмын 2.1.2-т хэсэгт заасны дагуу тодорхойлно.

3.4. Ашигт малтмалыг дотоодын зах зээлээс худалдан авч шууд борлуулах, эсхүл боловсруулалт хийж дотоод, гадаадын зах зээлд борлуулахад тухайн бүтээгдэхүүнд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг давхардуулан ногдуулахгүй байх зарчим баримтлах бөгөөд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулах үнэлгээ, хувь хэмжээнээс хамаарч өмнөх шатанд ногдуулсан төлбөрийг хасаж тооцно.

3.5. Ашигт малтмалыг дотоодын зах зээлээс худалдан авч дамжуулан борлуулагч этгээдийн дамжуулан борлуулсан бүтээгдэхүүнд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулахад анх борлуулсан

этгээдийн тухайн бүтээгдэхүүнд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулан тайлагнасан дүнг татварын төлбөрийн баримтаар баталгаажуулан бууруулж тооцно.

3.6. Олборлосон бүтээгдэхүүнээ өөрийн хэрэгцээнд ашигласан тохиолдолд тухайн бүтээгдэхүүнийг дотоодын зах зээлд борлуулсантай адилтгаж олборлогч этгээд нь тухайн бүтээгдэхүүнд энэ журмын 2.1.1-д заасны дагуу тодорхойлсон үнэлгээнээс тооцож, ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулна.

3.7. Эдэлбэр талбайд орших ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдоогүй ашигт малтмалыг өөр бусад этгээдэд худалдах, ашиглуулах замаар боловсруулан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, гадаад, дотоодын зах зээл дээр борлуулсан нь түүнийг тухайн ашигт малтмалын нөөцөд ногдох ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр төлөх үүргээс чөлөөлөхгүй.

3.8. Засгийн газрын тогтоосон үнийн эх сурвалжид үндэслэн нийтэд мэдээлсэн ашигт малтмалын бүтээгдэхүүний олон улсын зах зээлийн үнийг тухайн үнэ зарласан сарын өмнөх сард экспортлосон, экспортлохоор ачуулсан ашигт малтмалд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулахад ашиглана.

Дөрөв. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны
төлбөрийг төсөвт төлөх, тайлагнах

4.1. Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банкинд алт тушаасан этгээдээс бусад этгээд нь худалдсан, худалдахаар ачуулсан, ашигласан бүх төрлийн ашигт малтмалд ногдох тухайн сарын ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг дараагийн сарын 20-ны өдрийн дотор улсын төсөвт төлнө.

4.2. Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банк нь худалдан авсан алт, мөнгөнд ногдох ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг татвар төлөгчийн дугаарт үндэслэн энэ журмын 2.1.3-т заасан борлуулалтын үнэлгээнээс суутган авч, тухайн өдөрт багтаан төсөвт шилжүүлнэ.

4.3. Монголбанкнаас эрх олгосон арилжааны банк нь худалдан авсан алт, мөнгийг гадаад зах зээлд борлуулах тохиолдолд тухайн бүтээгдэхүүнд ногдох нэмэлт төлбөрийг энэ журмын 2.1.2-т заасан үнэлгээнээс тооцож Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47.5 дахь хэсэгт заасан хувь, хэмжээгээр ногдуулан энэ журмын 4.1-д заасан хугацаанд төсөвт төлж, тайланг хуульд заасан хугацаанд гаргаж Татварын албанд тушаана.

4.4. Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банкинд алт тушаасан этгээдээс бусад ашигт малтмал худалдсан, худалдахаар ачуулсан, ашигласан этгээд нь ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн тайланг Татварын албанаас баталсан маягт, түүний хавсралт мэдээний дагуу улирал тутам өссөн дүнгээр гаргаж, улирлын тайланг дараагийн улирлын эхний сарын 20-ны өдрийн дотор, жилийн эцсийн тайланг дараа оны 2 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор тус байгууллагад хүргүүлнэ.

4.4.1. Энэ журмын 4.4-т заасан хавсралт мэдээнд ашигт малтмалыг дамжуулан борлуулагч этгээдэд ашигт малтмал борлуулагч этгээдийн нэр, татвар төлөгчийн дугаар, тайлант хугацаа, тусгай зөвшөөрлийн дугаар, тус хоёр этгээдийн хооронд борлуулсан ашигт малтмалын нэр төрөл, агуулгын хувь, тоо хэмжээ, борлуулалтын үнэлгээ, төлбөр ногдуулсан хувь, ногдуулсан татварын дүн, борлуулалтын цахим төлбөрийн баримтын мэдээллийг тусгана.

4.4.2. Хавсралт мэдээг ирүүлээгүй, үнэн зөв бөглөөгүй, мөн ирүүлсэн боловч анх борлуулагч этгээд тайлагнаагүй, тухайн ашигт малтмалыг дамжуулан борлуулаагүй өөрийн хэрэгцээнд ашигласан тохиолдолд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн дүнг бууруулж ногдуулахгүй.

4.5. Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банк нь энэ журмын 4.3-т заасны дагуу төсөвт шилжүүлсэн ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн тайлан, мэдээг Татварын албанаас баталсан маягтын дагуу гаргаж, дараа сарын 20-ны өдрийн дотор тус албанд хүргүүлнэ.

4.6. Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банкинд алт тушаасан этгээдээс бусад ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр төлөгч нь тухайн улиралд олборлож худалдсан, худалдахаар ачуулсан, ашигласан ашигт малтмалын тоо хэмжээ, борлуулалтын үнэлгээ, төлбөрийн нийт хэмжээг мэргэжлийн хяналтын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан маягтын дагуу улирал тутам өссөн дүнгээр гаргаж, улирлын тайланг дараагийн улирлын эхний сарын 20-ны өдрийн дотор, жилийн эцсийн тайланг дараа оны 2 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор тус байгууллагад хүргүүлнэ. 2019 оны 3 дугаар улирлын тайланд энэ журмыг баримтална.

Тав. Хяналт тавих

5.1. Тухайн сард экспортлосон ашигт малтмалын бүтээгдэхүүний мэдээг Гаалийн ерөнхий газар дараа сарын 5-ны өдрийн дотор Сангийн яам, Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн яам, Татварын ерөнхий газарт албан бичгээр болон цахимаар хүргүүлнэ.

Засгийн газрын 2019 оны
342 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралт

**ГАДААДЫН ЗАХ ЗЭЭЛД БОРЛУУЛСАН НҮҮРС, ТӨМРИЙН ХҮДЭР,
ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН БАЯЖМАЛД АШИГТ МАЛТМАЛЫН
НӨӨЦ АШИГЛАСНЫ ТӨЛБӨР НОГДУУЛАХ БОРЛУУЛАЛТЫН
ҮНЭЛГЭЭ ТООЦОХ ЖУРАМ**

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1. Ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч аж ахуйн нэгжийн гадаадын зах зээлд борлуулсан нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулах борлуулалтын үнэлгээг тооцоход энэ журмыг мөрдөнө.

Хоёр. Гадаадын зах зээлд борлуулсан нүүрс, төмрийн хүдэр,
төмрийн хүдрийн баяжмалын борлуулалтын
үнэлгээг тооцох

2.1. Аж ахуйн нэгж нь тухайн сард экспортлосон, экспортлохоор ачуулсан бүх төрлийн нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулах борлуулалтын үнэлгээг Засгийн газрын 2016 оны 81 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралтын 4, 7-д заасан зах зээлийн үнийн мэдээллийн эх сурвалжид нийтэлсэн үнийн мэдээллийг үндэслэн тооцно.

2.2. Аж ахуйн нэгж нь тухайн сард экспортлосон, экспортлохоор ачуулсан нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалын ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулах борлуулалтын үнэлгээг Засгийн газрын 2016 оны 81 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралтын 3, 6-д заасны дагуу гэрээний үнэ үндэслэн тооцуулах тохиолдолд энэ журамд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу борлуулалтын үнэлгээг тооцож, ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн улирал, жилийн эцсийн тайлан, мөн журамд заасан мэдээ, мэдээллийн хамт харьяалах Татварын албанд хүргүүлнэ. 2019 оны III улирлын тайланд энэ журмыг баримтална.

2.3. Аж ахуйн нэгжийн нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмал борлуулах гэрээний үнэд үндэслэн ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулах борлуулалтын үнэлгээг Монгол Улсын хилийн өртөө хүртэл бараа нийлүүлэх нөхцөлөөр Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуулийн 17 дугаар зүйлд заасан хэлцлийн үнийн аргаар тодорхойлно.

2.4. Энэ журмын 2.3-т заасан хэлцлийн үнийн аргаар борлуулалтын үнэлгээг тодорхойлоход гэрээний үнэд Монгол Улсын хилийн өртөө хүртэл хүргэхэд дараах зардал, төлбөр ороогүй бол түүнийг нэмж тооцно:

2.4.1. тээврийн зардал;

2.4.2. тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаатай холбоотой тээврийн болон экспортын баримт бичиг, бүрдүүлэлтийн хураамж, даатгалын шимтгэл, түүнчлэн барааг ачих, буулгах, хадгалах, шилжүүлэн ачихад гарсан зардал.

2.5. Аж ахуйн нэгж нь энэ журмын 3 дугаар зүйлд заасан шаардлагыг хангасан ашигт малтмал борлуулах гэрээ, 5 дугаар зүйлд заасан мэдээ, тайлан, тайлбарыг Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47.11 дэх хэсэгт заасан хугацаанд үнэн зөв, иж бүрэн ирүүлсэн бол Татварын алба уг тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн төсөвт төлөх ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг тухайн аж ахуйн нэгжийн борлуулалтын гэрээнд үндэслэн эцсийн тооцоог хийж, ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн тайланг баталгаажуулна.

2.6. Аж ахуйн нэгжийн энэ журмын 2.1-д заасны дагуу тооцож, тухайн сард төсөвт төлсөн ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ 2.5-д заасны дагуу борлуулалтын гэрээний үнэд үндэслэж тооцсон хэмжээнээс илүү гарсан тохиолдолд илүү төлсөн ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг буцаан авах, эсхүл суутган тооцуулна.

2.7. Аж ахуйн нэгжийн тухайн сард экспортлосон, экспортлохоор ачуулсан нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалын энэ журмын 2.3, 2.4-т заасны дагуу тодорхойлсон борлуулалтын үнэлгээ нь Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47.1.2 дахь заалт, мөн зүйлийн 47.14 дэх хэсэгт заасны дагуу олон улсын худалдаанд хүлээн зөвшөөрөгдсөн тухайн сарын дунджийг тогтоох зарчмыг үндэслэн тухайн бүтээгдэхүүний олон улсын зах зээлийн үнийг баримтлан нийтэд зарласан үнээс 30 болон түүнээс дээш хувиар бага бол ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулах борлуулалтын үнэлгээг энэ журмын 2.1-д заасны дагуу тодорхойлно.

Гурав. Гэрээнд тавигдах шаардлага

3.1. Аж ахуйн нэгжийн нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмал борлуулах гэрээ нь дараах нөхцөл, шаардлагыг хангасан байна:

3.1.1. экспортлосон, экспортлохоор ачуулсан нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалын үнэ, тоо хэмжээг тодорхой тусгасан байх;

3.1.2. Монгол Улс болон экспортоор гаргах улсад мөрдөгдөж байгаа нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалын төрөл, чанар, ангиллын талаарх мэдээллийг агуулсан байх;

3.1.3. худалдааны болон тээвэр, даатгалын нөхцөлийг заасан байх;

3.1.4. экспортын баримт бичиг, бүрдүүлэлтийн хураамж, бараа ачих, буулгах, хадгалах, шилжүүлэн ачихтай холбогдон гарах зардлыг хариуцах нөхцөлийг тусгасан байх;

3.1.5. төлбөрийн нөхцөл, төлбөр хүлээн авах, шилжүүлэх дансны мэдээллийг тусгасан байх;

3.1.6. гэрээлэгч талуудын мэдээллийг тусгасан байх.

3.2. Аж ахуйн нэгжийн нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмал борлуулах гэрээ, энэ журмын 5 дугаар зүйлд заасан мэдээ, тайлан, тайлбар нь энэ журамд заасан нөхцөл, шаардлагыг хангаагүй тохиолдолд экспортлосон, экспортлохоор ачуулсан нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалын борлуулалтын үнэлгээг энэ журмын 2.1-д заасны дагуу тодорхойлох бөгөөд 2.5-д заасан тооцоог хийхгүй.

3.3. Гэрээ, түүнийг дагалдах санхүүгийн болон холбогдох бусад баримт бичгийг монгол хэл дээр үйлдэж Татварын албанд ирүүлнэ. Хэрэв баримт бичгийг монгол хэл дээр үйлдээгүй бол монгол хэл дээрх албан ёсны орчуулгыг эх баримт бичигт хавсаргаж өгөх бөгөөд орчуулахтай холбогдсон зардлыг татвар төлөгч өөрөө хариуцна.

Дөрөв. Хяналт тавих

4.1. Санхүү, төсвийн болон геологи, уул уурхайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, татвар, гааль, ашигт малтмалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, салбарын мэргэжлийн холбоод нь олон улсын зах зээл дээрх нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалын үнийн мэдээллийг холбогдох албан ёсны эх сурвалжаас авч, тухайн ашигт малтмалын үнийн хөдөлгөөн, өсөлт, бууралтад сар бүр хийсэн дүн шинжилгээнд үндэслэн борлуулалтын үнэлгээнд хяналт тавина.

4.2. Экспортлосон, экспортлохоор ачуулсан нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалын агуулга, түүний хувь, найрлага, чанар, ангиллыг гаалийн лабораторийн дүгнэлтээр тодорхойлно. Гаалийн лаборатори нь дүгнэлт гаргахад олон улсын хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгдсөн Монгол Улс, эсхүл олон улсад итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжилгээ хийлгэж болно.

4.3. Нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмал экспортлогч аж ахуйн нэгж нь хувийн хэвшлийн лабораторийн шинжилгээний дүнд

үндэслэн гаалийн лабораторийн дүгнэлт гаргуулах тохиолдолд тухайн ашигт малтмалын лабораторийн шинжилгээний дүгнэлтийг ангилал тус бүрээр сар тутам гаалийн лабораторид хүргүүлнэ.

4.4. Энэ журмын 4.3-т заасан лаборатори нь Монгол Улсын, эсхүл олон улсын итгэмжлэгдсэн лаборатори байна.

4.5. Гаалийн байгууллага нь нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмал экспортлогч этгээдийн тухайн сард экспортлосон нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалын лабораторийн дүгнэлтийг нэгтгэн Татварын албанд дараа сарын 5-ны өдрийн дотор хүргүүлж байна.

Тав. Мэдээ тайлан, тайлбар хүргүүлэх

5.1. Нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмал экспортлогч аж ахуйн нэгж тухайн сард хамаарах дараах мэдээллийг дараа сарын 5-ны өдрийн дотор харьяа Татварын албанд цахимаар хүргүүлнэ.

5.1.1. экспортлосон, экспортлохоор ачуулсан нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалын тоо хэмжээ, төрөл, чанарын үзүүлэлтийг батлагдсан ангилал тус бүрээр энэ журмын 1, 2 дугаар хавсралтад заасан маягтын дагуу;

5.1.2. худалдан авагчтай байгуулсан гэрээний хувь, нэмэлт, өөрчлөлтийн хамт;

5.1.3. нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмал худалдан авагчийн албан ёсны нэр, бүртгэлийн дугаар, байнга оршин суугаа хаяг;

5.1.4. нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмал худалдан авагчтай шууд болон шууд бусаар харилцан хамааралтай эсэх талаар мэдээлэл, тодруулга;

5.1.5. энэ журмын 2.4-т заасан зардлын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээлэл, баримт;

5.1.6. төлбөрийн нөхцөл;

5.1.7. экспортлосон, экспортлохоор ачуулсан нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалыг олборлосон уурхайн талбайн талаар болон түүнд хамаарах ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талаарх мэдээлэл;

5.1.8. экспортлосон, экспортлохоор ачуулсан нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалын чанарын үзүүлэлтийг тодорхойлсон гаалийн лабораторийн дүгнэлт;

5.1.9. туслан гүйцэтгэгч, тээвэрлэгчээс ажил үйлчилгээ авч байгаа тохиолдолд холбогдох гэрээ, тээвэрлэсэн тоо хэмжээний мэдээлэл.

5.2. Энэ журмын 5.1.2-т заасан гэрээ бүрт мөн журмын хавсралтад заасан мэдээллийг хавсарган харьяа Татварын албанд ирүүлнэ.

5.3. Аж ахуйн нэгж нь нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмал борлуулах хүчин төгөлдөр гэрээ бүрийг татвар, гаалийн байгууллагад цахимаар хүргүүлсэн байна.

5.4. Аж ахуйн нэгж нь нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмал борлуулах гэрээнд өөрчлөлт оруулсан, шинээр байгуулсан тухайн гэрээний баталгаажсан хувийг гэрээ байгуулсан өдрөөс хойш 14 хоногийн дотор татвар, гаалийн байгууллагад хүргүүлнэ.

5.5. Энэ журмын 5.4-т заасан хугацаанд ирүүлээгүй гэрээг шаардлага хангаагүй гэж үзэн тухайн гэрээний дагуу экспортлосон нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалын борлуулалтын үнэлгээг энэ журмын 2.1-д заасны дагуу тодорхойлох бөгөөд 2.5-д заасан тооцоог хийхгүй.

5.6. Татварын алба зайлшгүй шаардлагатай гэж үзсэн нэмэлт мэдээлэл, баримт материал, тайлбар, танилцуулгыг аж ахуй нэгжээс гаргуулан авах эрхтэй.

Засгийн газрын 2019 оны 342 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Гадаадын зах зээлд борлуулсан нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулах борлуулалтын үнэлгээ тооцох журам”-ын 1 дүгээр хавсралт

**НҮҮРС ЭКСПОРТЛОГЧ АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН
НҮҮРСНИЙ БОРЛУУЛАЛТЫН МЭДЭЭЛЭЛ**

Экспортлогч:

Өдөр	Худалдан авагчийн нэр	Нүүрсний төрөл	БТКУС-ийн код	Гэрээний дугаар	Хэмжээ (тн)	Бараа нийлүүлэх нөхцөл	Гэрээний үнэ (нэгж)	Гэрээний нийт үнэ	Авто тээврийн зардал	Төмөр замын зардал	АМНАТ тооцох үнэлгээ (төг)	Нүүрсний чанарын үзүүлэлт						
												Бөсөх индекс Gi	Үнслэг A ^c (%)	Хүхэр St ^f (%)	Нийт чийг W ^t (%)	Илчлэг Q ^{ar} (ккал/кг)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12=9+10+11							
1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		
9																		
10																		
...																		
30																		
31																		

Дүн

Тайлбар:

1. Мэдээлэл гаргагч нь экспортлосон, экспортлохоор ачуулсан нүүрсний төрөл тус бүрээр энэ хүснэгтийн мэдээллийг гаргана.
2. Энэхүү мэдээлэлд тухайн сард экспортлосон бүтээгдэхүүнд Гаалийн лабораторийн дүгнэлтийн хувийг хавсаргана.

Засгийн газрын 2019 оны 342 дугаар тогтоолын “Гадаадын зах зээлд борлуулсан нүүрс, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр ногдуулах борлуулалтын үнэлгээ тооцох журам”-ын 2 дугаар хавсралт

**ТӨМРИЙН ХҮДЭР, ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН БАЯЖМАЛ ЭКСПОРТЛОГЧ
АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН БОРЛУУЛАЛТЫН МЭДЭЭЛЭЛ**

Экспортлогч:

Өдөр	Худалдан авагчийн нэр	Хүдэр, баяжмалын төрөл	БТКУС-ийн код	Гэрээний дугаар	Экспортод ачуулсан хэмжээ (тн)	Бараа нийлүүлэх нөхцөл	Гэрээний үнэ (нэгж)	Гэрээний нийт үнэ	Авто тээврийн зардал (төг)	Төмөр замын зардал (төг)	АМНАТ тооцох үнэлгээ (төг)	Экспортын төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмалын үзүүлэлт		
												Төмрийн агуулга Fe (%)	Хүхрийн агуулга S(%)	Цийлшлийн хэмжээ (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12=9+10+11			
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
...														
30														
31														

Тайлбар: Дүн

1. Мэдээлэл гаргагч нь тухайн сард экспортлосон, экспортлохоор ачуулсан төмрийн хүдэр, төмрийн баяжмалын төрөл тус бүрээр мэдээллийг гаргана.
2. Энэхүү мэдээлэлд тухайн сард экспортлосон бүтээгдэхүүнд Гаалийн лабораторийн дүгнэлтийн хувийг хавсаргана.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2019 оны 9 дүгээр
сарын 4-ний өдөр

Дугаар 343

Улаанбаатар
хот

Журам шинэчлэн батлах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын 2011 оны 30 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Засгийн газрын тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. “Хонь, тэмээний ноос бэлтгэж, үндэсний үйлдвэрт тушаасан малчин, мал бүхий этгээдэд мөнгөн урамшуулал олгох журам”-ыг хавсралт ёсоор шинэчлэн баталсугай.

2. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан “Журам шинэчлэн батлах тухай” Засгийн газрын 2015 оны 3 дугаар сарын 30-ны өдрийн 122 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

У.ХҮРЭЛСҮХ

**ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ,
ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН САЙД**

Ч.УЛААН

Засгийн газрын 2019 оны
343 дугаар тогтоолын хавсралт

ХОНЬ, ТЭМЭЭНИЙ НООС БЭЛТГЭЖ, ҮНДЭСНИЙ ҮЙЛДВЭРТ ТУШААСАН МАЛЧИН, МАЛ БҮХИЙ ЭТГЭЭДЭД МӨНГӨН УРАМШУУЛАЛ ОЛГОХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Ноосон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч үндэсний үйлдвэр, цех (цаашид “боловсруулах үйлдвэр” гэх)-д хонь, тэмээний ноос (цаашид “ноос” гэх) бэлтгэн тушаасан малчин, мал бүхий этгээд, өмчийн бүх хэлбэрийн цөм сүргийн аж ахуй (цаашид “малчин” гэх)-д мөнгөн урамшуулал олгох ажлыг зохион байгуулах, хяналт тавих, тайлагнахтай холбогдон үүсэх харилцааг энэ журмаар зохицуулна.

1.2. Боловсруулах үйлдвэрт ноос бэлтгэж тушаасан малчинд өмнөх жилийн эцсийн мал тооллогын А данс дахь малын тоо, үүлдэрлэг байдал, ашиг шим, ноосны чанараас хамааран дор дурдсан урамшуулал олгоно:

1.2.1. нарийн, нарийвтар болон энэ журмын 1.5-д заасан бүс нутагт үржүүлж байгаа бүдүүвтэр ноост хонины хэвийн үргэлж нэгдүгээр зэргийн ноос болон тэмээний эм ноосны кг тутамд 2000 төгрөг;

1.2.2. энэ журмын 1.5-д зааснаас бусад бүс нутагт үржүүлж байгаа бүдүүвтэр ноост болон бүдүүн ноост хонины MNS 0033:2007 стандарт шаардлагыг хангасан хэвийн үргэлж нэгдүгээр зэргийн ноосны кг тутамд 1500 төгрөг.

1.3. Боловсруулах үйлдвэр гэдэгт дараах дамжлага бүхий ноосон бүтээгдэхүүний үйлдвэрийг хамруулна. Үүнд:

1.3.1. хялгас ялгах, ээрэх, нэхэх эсвэл сүлжих иж бүрэн дамжлагуудтай эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх үйлдвэр;

1.3.2. эсгийлэх техник, технологи бүхий дамжлагуудтай эсгий, эсгий бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх үйлдвэр;

1.3.3. ноосоор бордоо үйлдвэрлэх, дулаалгын материал зэрэг эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх үйлдвэр.

1.4. Боловсруулах үйлдвэрт ноос бэлтгэж тушаасан малчинд мөнгөн урамшуулал олгохтой холбогдох харилцааг зохицуулж байгаа хууль тогтоомж болон энэ журмыг харьяалах нутаг дэвсгэртээ сурталчлах, малчдад сургалт явуулах ажлыг аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар, хөдөө аж ахуйн газар болон орон нутгийн хоршоо нь Монголын ноосон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгчдийн холбоотой (цаашид “холбоо” гэх) хамтран зохион байгуулна.

1.5. Энэ журмын 1.2.1-д заасан бүдүүвтэр ноост хонины ноосонд урамшуулал олгохдоо хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний (цаашид “сайд” гэх) баталсан “Малын үржлийн стратеги төлөвлөгөө”-нд заасны дагуу мал сүрэг үржүүлж байгаа аймаг, сумын малчинд олгоно.

1.6. Сайдын шийдвэрээр зохицуулах ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн, чиг үүргийг батална.

Хоёр. Урамшуулал олгох

2.1. Боловсруулах үйлдвэр нь үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөөнд тулгуурлан тухайн жилд бэлтгэх түүхий эдийн хэрэгцээг тодорхойлж, урамшууллын анхан шатны баримт (цаашид “баримт” гэх) авах хүсэлтээ 4 дүгээр сарын 1-ний өдрийн дотор холбоонд гаргана.

2.2. Холбоо нь боловсруулах үйлдвэрүүдээс ирүүлсэн хүсэлтийг хянаж, үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөө, хүчин чадалд нийцүүлэн баримтын тоог тогтоон жагсаалт гаргаж, үйлдвэрүүдийн худалдан авсан ноосоороо эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн тухай болон өмнөх оны аудитаар баталгаажуулсан санхүүгийн тайланг нэгтгэлийн хамт 4 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор хөнгөн үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага (цаашид “яам” гэх)-д хүргүүлнэ.

2.3. Зохицуулах ажлын хэсэг нь Холбооноос ирүүлсэн боловсруулах үйлдвэрийн холбогдох материалыг хянан баталгаажуулж, боловсруулах үйлдвэрийн жагсаалт, баримт олгох шийдвэрийг 5 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор холбоонд хүргүүлж, яамны цахим хуудсанд байршуулна.

2.4. Холбоо нь 5 дугаар сард багтаан олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр яамнаас баталсан баримт олгох үйлдвэрүүдийн жагсаалтыг зарлана.

2.5. Холбоо нь баримтын загварыг боловсруулж, сайдаар батлуулан зохицуулах ажлын хэсгээс баталсан тоо хэмжээгээр хэвлүүлж, боловсруулах үйлдвэрт баримтыг олгоно.

2.6. Холбоо нь ноосыг стандартын дагуу бэлтгэж, тушаах талаар малчдад сургалт явуулах чиг үүргийг орон нутгийн Засаг даргын Тамгын газар, боловсруулах үйлдвэр, итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч (цаашид “төлөөлөгч” гэх)-тэй хамтран хэрэгжүүлнэ.

2.7. Холбоо нь боловсруулах үйлдвэрийн төлөөлөгчид итгэмжлэл олгоно. Төлөөлөгчид давхардуулж итгэмжлэл олгохгүй.

2.8. Үйлдвэрлэгч нь өөрийн төлөөлөгчид холбооноос авсан баримтыг хүлээлгэн өгнө. Баримтын үнэн зөв, бүрэн бүтэн байдлыг үйлдвэрлэгч хариуцах бөгөөд төлөөлөгчтэй холбоотой маргаан үүссэн тохиолдолд үйлдвэрлэгч хариуцлагаас чөлөөлөгдөх үндэслэл болохгүй.

2.9. Боловсруулах үйлдвэр нь худалдан авсан ноосонд чанарын тордолт хийх, хэвийн хорогдлыг хариуцах талаар итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчтэй гэрээ байгуулна.

2.10. Төлөөлөгч нь малчнаас ноос худалдаж авахдаа баримтыг засваргүйгээр 3 хувь үнэн зөв үйлдэж, энэ журмын 2.15-д заасан мэдээллийг малчнаар тэмдэглүүлэн 2 хувийг малчинд өгч, 1 хувийг өөртөө үлдээх ба ноосоо үйлдвэрт тушаахдаа үйлдвэрлэгчид хүлээлгэн өгнө.

2.11. Боловсруулах үйлдвэр нь баримтыг үндэслэн худалдан авалтын мэдээллийг урамшууллын цахим системд шивж оруулах ба баримтыг тооцооны тайлангийн хамт 8 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор холбоонд хүргүүлнэ.

2.12. Холбоо нь 9 дүгээр сарын 5-ны өдрийн дотор худалдан авалтын мэдээ, боловсруулах үйлдвэрүүдээс ирүүлсэн баримт, түүний тооцооны тайланг үндэслэн урамшууллын цахим системд бүртгэж, хянан баталгаажуулж, тухайн жилийн худалдан авалтын тайлан, холбогдох мэдээллийг аймаг, нийслэлийн хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллага болон зохицуулах ажлын хэсэгт хүргүүлнэ.

2.13. Малчин нь мал эмнэлгийн урьдчилан сэргийлэх болон арьсны шимэгчээс сэргийлэх арга хэмжээнд технологит хугацаанд нь тогтмол хамруулсан, эрүүл болохыг баталгаажуулсан тодорхойлолтыг гэрээт мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгжээс авсан байна.

2.14. Малчин нь энэ журмын 1.2-т заасан шаардлагыг хангасан ноосыг төрөл, чанараар нь ангилан стандартын дагуу савлаж бэлтгэсэн байна.

2.15. Малчин нь арилжааны банкинд өөрийн нэр дээр данс нээсэн байх бөгөөд төлөөлөгчид нэр, регистрийн дугаар, дансны мэдээллийг үнэн зөв мэдүүлэн малчин өрхийн баталгааны тэмдгээр баталгаажуулна.

2.16. Малчин урамшуулалд хамрагдахдаа энэ журмын 2.10-т заасан баримтыг мал сүргийн эрүүл болохыг баталгаажуулсан мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгжийн тодорхойлолтын хамт сум, дүүргийн хөдөө аж ахуйн тасагт 8 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор хүргүүлнэ.

2.17. Хөдөө аж ахуйн тасаг нь энэ журмын 2.16-д заасан баримт, тодорхойлолтыг хүлээн авч малчны овог нэр, хаяг, малын тоо, тушаасан ноосны хэмжээ зэргийг магадлан хянаж, жагсаалт үйлдэн сум, дүүргийн Засаг даргаар баталгаажуулан мэдээллийг 9 дүгээр сарын 5-ны өдрийн дотор урамшууллын цахим системд үнэн зөв оруулан, анхан шатны баримт, тайлан, нэгдсэн жагсаалтын хамт аймаг, нийслэлийн хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллагад хүргүүлнэ.

2.18. Хөдөө аж ахуйн тасаг нь энэ журмын 1.3-т заасан үйлдвэрт ноосоо нийлүүлээгүй, 2.4-т заасан үйлдвэрийн жагсаалтад багтаагүй, мөн 2.13-т заасан шаардлагыг хангаагүй эсхүл материал хүлээн авах хугацаанаас хоцроосон, буруу ташаа мэдээлэл ирүүлсэн, материалыг

бүрэн гүйцэд бүрдүүлээгүй болон баримт бичиг нь засвартай тохиолдолд материалыг хүлээн авахаас татгалзаж буцаана.

2.19. Аймаг, нийслэлийн хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллага нь хөдөө аж ахуйн тасаг болон холбооны ирүүлсэн мэдээллийг холбогдох материалтай тулгаж, хянан баталгаажуулах бөгөөд тухайн аймаг, нийслэлд олгох урамшууллын төсвийн хэмжээ, тооцоо, мэдээлэл, нэгдсэн жагсаалтыг санхүүжилт хүссэн албан хүсэлтийн хамт 10 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор яаманд хүргүүлнэ.

2.20. Боловсруулах үйлдвэр нь зохицуулах ажлын хэсгээс баталсан маягтын дагуу өмнөх онд худалдан авсан ноосоороо эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн тухай тайланг аудитаар баталгаажуулсан санхүүгийн тайлангийн хамт дараа оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрийн дотор холбоонд хүргүүлнэ.

2.21. Холбоо нь үйлдвэрүүдийн худалдан авсан ноосоороо эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн тухай мэдээлэл, санхүүгийн баталгаажсан тайланг нэгтгэн дараа оны 4 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор яаманд хүргүүлнэ.

2.22. Зохицуулах ажлын хэсэг нь энэ журмын 2.3-т заасан жагсаалтыг үндэслэн холбооноос ирүүлсэн энэ журмын 2.21-д заасан тайлан, мэдээлэлд дүгнэлт гаргаж яамны санхүүгийн асуудал хариуцсан нэгжид 5 дугаар сарын 1-ний өдрийн дотор хүргүүлнэ.

2.23. Санхүүгийн асуудал хариуцсан нэгж нь зохицуулах ажлын хэсгийн дүгнэлт болон санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас урамшууллын баримтаар ноос бэлтгэн боловсруулах үйлдвэрүүдийн санхүүгийн тайлангийн мэдээлэл, татварын тайланг тулган хянаж, урамшуулал олгох тухай сайдын шийдвэрийг дараа оны 5 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор гаргуулж, төрийн сангийн бүртгэлийн дансаар дамжуулан малчдад олгоно.

2.24. Яам нь урамшуулалд шаардагдах хөрөнгийн зарцуулалт, урамшууллын санхүүгийн тайланг нэгтгэн боловсруулж, аудит хийлгүүлэх ажлыг зохион байгуулна.

2.25. Зохицуулах ажлын хэсэг нь боловсруулах үйлдвэрүүдийн өмнөх оны урамшууллын баримтаар худалдан авсан ноос, үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүн, урамшууллын үр дүнгийн талаарх тайланг 5 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор сайдын зөвлөлийн хуралд танилцуулж, олон нийтэд мэдээлнэ.

Гурав. Урамшуулал олгохоос татгалзах үндэслэл

3.1. Дараах тохиолдолд урамшууллын санхүүжилтийг олгохгүй:

3.1.1. ноос тушаасан боловсруулах үйлдвэр нь энэ журмын 2.4-т заасан жагсаалтад багтаагүй;

3.1.2. малчин нь овог нэр, регистрийн дугаар, арилжааны банкны нэр дансны дугаарын алдаатай мэдээлэл өгсөн;

3.1.3. аймаг, нийслэлийн хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллага нь энэ журмын 2.19-д заасан хугацаанд урамшуулал олгох санхүүжилт хүссэн албан хүсэлт, холбогдох материалыг яаманд бүрэн ирүүлээгүй, дутуу, алдаатай, зөрүүтэй мэдээлэл ирүүлсэн;

3.1.4. холбоо нь энэ журмын 2.12-т заасан хугацаанд тухайн жилийн худалдан авалтын тайлан, мэдээ, урамшууллын цахим системийн мэдээллийг үнэн зөв, бүрэн оруулан баталгаажуулаагүй.

3.2. Талуудын ирүүлсэн мэдээлэл буруу, бүрдэл дутуу байдлаас шалтгаалан урамшуулал олгогдоогүй тохиолдолд яам хариуцлага хүлээхгүй.

Дөрөв. Урамшуулал олгох хөрөнгийг төлөвлөх

4.1. Мөнгөн урамшууллын хөрөнгийг сайдын тухайн жилийн батлагдсан төсвөөс төрийн сангийн бүртгэлийн дансаар дамжуулан санхүүжүүлнэ.

4.2. Аймаг, нийслэлийн хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллага нь жилийн эцсийн мал тооллогын дүн, сүргийн эргэлтэд үндэслэн харьяа нутаг дэвсгэртээ дараа жилд бэлтгэх боломжтой хонь, тэмээний ноосны хэмжээ, нутаг дэвсгэртээ байгаа боловсруулах үйлдвэрийн жагсаалт, тэдгээрийн хүчин чадлыг сум, дүүрэг тус бүрээр гаргаж, жил бүрийн II улиралд багтаан яаманд хүргүүлнэ.

4.3. Холбоо нь боловсруулах үйлдвэр тус бүрийн дараа жил үйлдвэрлэх бүтээгдэхүүний нэр, төрөл, худалдан авах ноосны хэмжээг нэгтгэн, жил бүрийн II улиралд багтаан яаманд хүргүүлнэ.

4.4. Яам нь энэ журмын 4.3-т заасан мэдээллийг харьцуулан судалж, дараа жилд боловсруулах үйлдвэрт ноосоо тушаах малчинд олгох урамшууллын хэмжээг төлөвлөн сайдын төсвийн багцад тусгуулна.

Тав. Хяналт тавих

5.1. Боловсруулах үйлдвэрт ноос бэлтгэж тушаасан малчинд мөнгөн урамшуулал олгох харилцааг зохицуулж байгаа хууль тогтоомж, энэ журам болон эрх бүхий байгууллагаас гаргасан бусад шийдвэрийн хэрэгжилтэд аймаг, нийслэлийн Засаг дарга хяналт тавина.

5.2. Улсын хэмжээнд энэ журмын хэрэгжилтэд сайдын тушаалаар томилогдсон зохицуулах ажлын хэсэг хяналт тавьж ажиллана.

5.3. Боловсруулах үйлдвэр худалдан авсан ноосоороо эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж байгаа эсэхийг дараах байдлаар хянана:

5.3.1. боловсруулах үйлдвэр нь тухайн жилд хүлээн авсан ноосоор бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, татварт тайлагнасан тухай аудитын тайлан болон ажлын байр нэмэгдүүлсэн, хадгалсныг харуулсан харьяа нийгмийн даатгалын хэлтсээр баталгаажуулсан нийгмийн даатгалын сар бүрийн тайланг энэ журмын 2.20-д заасан хугацаанд холбоонд хүргүүлэх;

5.3.2. холбоо нь боловсруулах үйлдвэр худалдан авсан ноосоор эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж байгаа явцтай улирал бүр танилцаж, хяналт тавих ба тайланг энэ журмын 2.21-д заасан хугацаанд зохицуулах ажлын хэсэгт хүргүүлэх;

5.3.3. зохицуулах ажлын хэсэг нь холбооноос ирүүлсэн тайлан мэдээнд дотоод аудит хийлгэж, дүгнэлт гаргуулах.

Зургаа. Хариуцлага

6.1. Боловсруулах үйлдвэр нь малчны нийлүүлсэн ноосны хэмжээ, чанар, ангиллын талаар буруу мэдээ ирүүлсэн эсхүл хуурамч баримт бүрдүүлсэн, журамд заасан хугацаанд холбогдох мэдээллийг ирүүлээгүйн улмаас бусдад учруулсан хохирлыг бүрэн хариуцна.

6.2. Энэ журмын 2.13-т дурдсан тодорхойлолтыг холбогдох журмыг зөрчиж, хуурамчаар үйлдэж олгосон мал эмнэлгийн нэгжид холбогдох хуульд заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

6.3. Урамшуулалтай холбогдох мэдээллийг цахим бүртгэлийн системд буруу оруулсан, хугацаандаа хянаж баталгаажуулаагүй тохиолдолд учирсан хохирлыг тухайн бүртгэл хийсэн талууд хариуцаж, тухайн малчинд олгох урамшууллыг бүрэн барагдуулна.

6.4. Ноосны урамшуулал олгоход арилжааны банк дахь малчны овог, нэр, дансны мэдээлэл зөрсөн тохиолдолд аймаг, нийслэлийн хүнс,

хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллага нь 14 хоногийн хугацаанд залруулах арга хэмжээг авна.

6.5. Энэ журамд заасан чиг үүргээ зохих журмын дагуу хэрэгжүүлээгүй тохиолдолд холбогдох талууд үүссэн хохирлыг бүрэн хариуцаж арилгана.

6.6. Боловсруулах үйлдвэр нь ноосонд анхан шатны (угаах) боловсруулалт хийж экспортолсон тохиолдолд яамнаас урамшууллын мөнгийг нөхөн төлүүлж, учирсан хохирлыг арилгуулах арга хэмжээг зохион байгуулна.

6.7. Төлөөлөгч нь малчнаас худалдан авсан ноосыг гэрээт боловсруулах үйлдвэрт тушаагаагүй бол тухайн малчинд олгох урамшууллыг хариуцаж, бүрэн барагдуулна.

6.8. Боловсруулах үйлдвэр нь тухайн жилд бэлтгэсэн ноосоор эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн тухай мэдээллийг санхүүгийн тайланд тусгаж, бүртгэлийг үнэн зөв хөтөлсөн байна.

6.9. Сайд нь аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, аймаг, нийслэлийн хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллагын даргатай байгуулсан гэрээний биелэлтийг дүгнэхдээ энэ журмын хэрэгжилтийг хангасан эсэхийг нэг шалгуур үзүүлэлт болгоно.

6.10. Энэ журмын дагуу үндэсний үйлдвэрт ноосоо тушаасан малчныг төрөөс мал аж ахуйн салбарт үзүүлж буй төрөл бүрийн үйлчилгээ, тусламж, дэмжлэгт хамруулахад анхаарна.

Хаяг:

“Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн редакц,
Улаанбаатар-14201, Төрийн ордон 124 тоот
И-мэйл: turiin_medeel@parliament.mn

Утас: 262420

Хэвлэлийн хуудас: 1.25

Индекс: 200003